

Մ Ա Յ Ր Ա Թ Ո Ռ Ո Ւ Մ

**ՕԳՈՍՏՈՍԻ 5-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, Մայր Տա-
ճարում մատուցվեց սուրբ պատարագ: Պա-
տարագին էր Հոգեշնորհ Տ. Նահապետ վար-
դապետ Մուրադյանը:**

Պատարագին ներկա էր Վեհափառ Հայրա-
պետը:

**ՕԳՈՍՏՈՍԻ 11-ԻՆ, ՇԱՐԱԹ ՕՐԸ, «Տօն շո-
ղակաթի Ս. Էջմիածնի ըստ տեսեան Սրբոյն
Կրիզոստի Լուսաւորչին», Մայր Տաճարում
մատուցվեց սուրբ պատարագ, որին ներկա
էր հավատացյալների և ուխտավորների մեծ
քաղմութուն: Օրվա պատարագիչ և քարոզիչ
Հոգեշնորհ Տ. Խորեն վարդապետ Էլշուջյանը
իր ամփոփ քարոզի մեջ խոսեց օրվա տոնի
ազգային-եկեղեցական նշանակության մա-
սին:**

**ՕԳՈՍՏՈՍԻ 14-ԻՆ ԹՐԻԼԻՍԻԻՑ Մայր Աթոռ
Ժամանեց Թրիլիսիի և Վրաստանի թեմի ա-
ռաջնորդի օգնական Հոգեշնորհ Տ. Վահան
արեղա Գալամդարյանը, թեմական-եկեղե-
ցական գործերի առնչությամբ:**

**ՕԳՈՍՏՈՍԻ 19-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, Մայր տա-
ճարում մատուցվեց սուրբ պատարագ, հա-
վատացյալների բաղմության ներկայութեան:
Մայրաքաղաքից և Հայրենի երկրի բոլոր
շրջաններից եկել էին բաղմաթիվ ուխտավոր-
ներ: Պատարագին էր Հոգեշնորհ Տ. Եղիշե
արեղա Մարգսյանը, որը զեղեցկորեն բարո-
ղից «Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ
այսօր» ընարանով:**

Սուրբ պատարագին ներկա էր Ամենայն
Հայոց Հայրապետը:

**ՕԳՈՍՏՈՍԻ 26, ԿԻՐԱԿԻ, «Տօն դիտի գոտ-
ույ Ս. Աստուածածնի»: Օրվա տոնի կապակ-
ցութեամբ մատուցվեց հանդիսավոր սուրբ
պատարագ, հավատացյալների հոծ բաղմու-
թյան ներկայութեան: Պատարագին էր գե-
րաշնորհ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-Հով-
հաննիսյանը: Իր բավանդակալից քարոզի
մեջ սրբազան հայրը վերլուծելով տոնի նշա-
նակութունը, ընդգծեց Ս. Աստուածածնի
հանդեպ բրիստոնյա հավատացյալի հարգան-
քի ջերմութունն ու մայրութեան գաղափարի
սրբությունը և հոգեպես մխիթարեց հավա-
տացյալներին:**

Սուրբ պատարագին ներկա էր Վեհափառ
Հայրապետը:

**Սեպտեմբերի 9-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, Մայր
Տաճարում մատուցվեց սուրբ պատարագ:
Պատարագին էր Հոգեշնորհ Տ. Մուշեղ արե-
ղա Պետիկյանը: Պատարագին ներկա էր
Վեհափառ Հայրապետը:**

**Սեպտեմբերի 17-ԻՆ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԸ,
իր քահանայական անդրանիկ սուրբ պատա-
րագը մատուցեց նորընծա Տ. Ռուբեն քահա-
նա Մարտիրոսյանը: Հավարտ սուրբ պատա-
րագի կատարվեց հոգեհանգիստ համօրեն
նեւեղյալների համար:**

**Սեպտեմբերի 29-ԻՆ, ՇԱՐԱԹ ՕՐԸ, Ս.
Գեորգի տոնին Մայր Տաճարում մատուցվեց
սուրբ պատարագ: Պատարագին էր Հոգե-
շնորհ Տ. Նահապետ վարդապետ Մուրադյա-
նը: Պատարագից հետո կատարվեց հոգե-
հանգիստ երջանկաճիշտատակ Գեորգ Զ Կա-
թողիկոսի շիրիմի վրա:**

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 5-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, ՎԿՏՈՎՈՒ
 Հայրապետի հրամանով, Երևանի Ս. Սարգիս եկեղեցում, հանդիսավոր իրադրության մեջ, կատարվեց քահանայական երեք ձեռնադրու-
 քյուն՝ Ընծայաբները զգալով իրենց մեջ Հա-
 յաստանայաց Եկեղեցուն և հավատացյալնե-
 րին ծառայելու կոչում, խոնարհարար Վեհա-
 փառ Հայրապետին ներկայացրել էին քահա-
 նա ձեռնադրվելու իրենց խնդիրը: Վեհափառ
 Հայրապետը անձամբ ծանոթանալով քահա-
 նայացունների անձնավորության, արժանավո-
 րության և հոգևոր պատրաստության, հայա-
 նեց իր բարեհաճ կարգադրությունը: Ձեռ-
 նադրությունը կատարեց գերապատիվ Ս. Սա-
 հակ եպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը, ժողովրդի խուռն բաղձության ներկայու-
 թյան, տպավորիչ հանդիսությամբ: Նորըն-
 ծաներից երկուսը՝ բարեշնորհ Նշան սարկա-
 վազ Բեյլերյանը և բարեշնորհ Հովհաննես
 սարկավազ Մարտիրոսը Երուսաղեմի ժա-
 ունդավորաց վարժարանի նախկին սաներից
 են, կրթված, հավատավոր ու նվիրված: Եր-
 րորը՝ բարեշնորհ Կարապետ սարկավազը
 սովորել է Անթիլիասի դպրեմանում: Նոր-
 րնծաները ձեռնադրության ժամանակ պահ-
 պանեցին իրենց աշխարհական անունները՝
 Ս. Հովհաննես, Ս. Նշան և Ս. Կարապետ:

Նորընծաները իրենց բառասուները անց-
 կացրին Մայր Աթոռում և ապա նշանակվի-
 ցին համապատասխան աշխատանքների:

Քող սատված միշտ վառ պահի նորընծա-
 ների հավատքն ու նվիրվածությունը և ուժ
 ու կարողությունն տա լավագույնս կատարե-
 լու իրենց պարտքն ու պարտականություննե-
 րը Եկեղեցու և ժողովրդի հանդեպ:

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 19-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, ԵՐԵՎԱՆԻ Ս.
 Սարգիս եկեղեցու մեջ տեղի ունեցավ քահա-
 նայական մի ձեռնադրություն ևս: Նորըն-
 ծան՝ բարեշնորհ Ռուբեն սարկավազ Մար-
 տիրոսյանը Ս. Էջմիածնի Հոգևոր ճեմարա-
 նի անդամիկ շրջանավարաններից է: Ձեռնա-
 դրությունը կատարեց գերապատիվ Ս. Սա-
 հակ սրբազանը հավատացյալ ժողովրդի մեծ
 բաղձության ներկայությամբ: Նորընծան պա-
 հեց իր ավագանի անունը և կոչվեց Ս. Ռու-
 բեն քահանա: Նորընծան իր բառասուները
 անցկացրեց Մայր Աթոռում:

Մաղթենք Ս. Ռուբեն քահանային ևս կա-
 րողություն, որպեսզի արժևորի իր նվիրական
 կոչումը:

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԾ Ֆրանս.
 սիական ճարտարապետների պատվիրակու-
 թյունը օգոստոսի 18-ին այցելեց Մայր Ա-
 թոռ: Հյուրերը ծանոթացան Մայր Տաճարին,
 նրա դարավոր ճարտարապետության և ման-
 րանկարչության: Մեծ գոհունակությամբ և
 խոր տպավորություններով նրանք վերա-
 դարձան Մայրաքաղաք:

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 20-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ԱՅՑԵԼԵՑ
 Նորվեգիայի խորհրդարանի (պառլամենտի)
 պատվիրակությունը: Հյուրերին ընդունեց
 գերաշնորհ Ս. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-
 Հովհաննիսյանը և հանդամանորեն նրանց
 ծանոթացրեց Մայր Տաճարին և կից եկեղե-
 ցա-հնազդիտական թանգարանին:
 Հյուրերը հայտնեցին իրենց շնորհակա-
 րությունները և գոհունակությամբ մեկնեցին
 Երևան:

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 22-ԻՆ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ այցելեց
 Հնդկաստանի մշակութի և արվեստի գոր-
 ծիչների պատվիրակությունը, Հնդկաստանի
 արտաքին գործերի մինիստրի աեղակալ պ.

Անիլ Կումար Չանդայի ղյսավորությամբ:
 Հյուրերին ընդունեց գերաշնորհ Ս. Սահակ
 եպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը հողեշնորհ
 Ս. Նդիշ արեղայի հետ: Սրբազան հայրը
 հյուրերին ծանոթացրեց Մայր Տաճարի
 պատմության և մանրանկարչական արվես-
 տին: Ապա հյուրերը առաջնորդվեցին Տա-
 ճարին կից եկեղեցա-հնազդիտական թանգա-
 րանը, որտեղ ծանոթացան Մայր Աթոռի
 թանգարանի հին և թանկարժեք ցուցանմուշ-
 ներին:

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 26-ԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՅՑԱԿ
 ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻՑ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին
 ժամանեց Կալիֆորնիայի հայ ուխտավոր-
 ների առաջին խումբը, բաղկացած 19 հո-
 գուց: Բարեպաշտ ուխտավորներին Երևանի
 կայարանում դիմավորեցին բաղձաբերիչ հա-
 բազատներ և բարեկամներ: Կայարանը լե-
 ցուն էր ժողովրդի խուռն բաղձությամբ ևս և
 այն պատճառով, որ միևնույն գնացքով Հայ-
 րենիք էին ժամանում Ֆրանսիայից և Ռուսի-
 նական ժողովրդական Ռեսպուբլիկայից մեծ
 թվով հայ ուխտավորներ:

Վեհափառ Հայրապետի կարգադրությամբ ուխտավորներին դիմավորեցին հոգեշնորհ Տ. Մեսրոպ և Տ. Նդիշե արեղաները:

Կայսրանում սրտառուլ ողջադուրումներից հետո ուխտավորները, հրավիրակ արեղաների առաջնորդությամբ, մեկնեցին Ս. Էջմիածին: Հուզիչ և անմոռանալի էր այն պահը, երբ ուխտավորները առաջին անգամ ոտք դրին Մայր Աթոռի դարբասից ներս: Վանքի բակում, Մայր Տաճարում ուխտավորներին սպասում էր մեծ բազմություն: Տաճարում էր նաև Վեհափառ Հայրապետը: Ուխտավորները հարգանքով, հուզումով և երկյուղածությամբ մոտեցան Վեհափառ Հայրապետի Ս. Աջր առնելու, ջերմհունդությունները կատարեցին իրենց աղոթքն ու սրտառուլ ուխտը և ապա առաջնորդվեցին Վեհարան: Վեհարանում պաշտոնապես ուխտավորներին ընդունելուց և ողջունելուց հետո, Վեհափառ Հայրապետը նրանց հետ ունեցավ մտերիմ և սրտազին գրույց: Ուխտավորները հայտնեցին իրենց խորունկ նվիրվածությունն ու երախտագիտությունը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և Հայոց Հայրապետի հանդեպ: Նրանք մասնավորաբար իրենց շնորհակալությունները հայտնեցին այն երջանիկ պատեհություն համար, որով իրենց հնարավորություն տրվեց այցելել Մայր Հայրենիք, ուխտի դալ Ս. Էջմիածին՝ համբուրելու Մայր Տաճարի նվիրակած սրբություններն ու լուսնեղև խորանները, առնելու սիրելի Վեհափառի Ս. Աջր և ստանալու նրա օրհնությունները և Հայրենիքում ողջադուրվելու իրենց հին և նոր հարազատների հետ:

Մեկ ժամ տևող այդ ջերմազգին խոսակցության ժամանակ բոլոր ուխտավորների և ներկաների աչքերում խորունկ և սրտաբուխ հուզմունքների, ուրախության, կարտի և սիրո արտասուքը կար: Հուզիչ և անմոռանալի էր պահը. հուզվել էին բոլորը և երջանիկ: Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց բոլորին և ուխտավորներին մաղթեց այցելության երջանիկ օրեր Հայրենի հողի վրա, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և հարազատների բազմալի շրջապատում:

Ուխտավորները ջերմհունդությամբ, երկյուղածորեն համբուրեցին Վեհափառ Հայրապետի Ս. Աջր և ապա առաջնորդվեցին Էջմիածնի հյուրանոցը հանգստանալու:

Բարեպաշտ ուխտավորները Հայրենիքում կմնան 20 օր:

Սեֆեմբերի 2-ին, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ, հավատացյալների մի մեծ բազմություն ուխտի էր եկել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին: Սուրբ պատարագը մատուցեց Վեհափառ Հայրապետը

և բարոզ խոսեց Վեհափառի զիջողական լուսնից բոց, զի տեղիդ յորում կաս դու ի դմա երկիր սուրբ է՝ բնարանով: Պատարագի հոգեզմայլ արարչություններին ներկա եղավ հալեպահայ ուխտավորների խումբը: Խմբի բոլոր անդամները Ս. Հաղորդություն ստացան: Պատարագի ավարտվելուց հետո Վեհափառ Հայրապետը հալեպահայ հյուրերին ընդունեց Վեհարանում: Բարի գալուստի և հայրապետական ողջունի իր խոսքերից հետո Վեհափառ Հայրապետը նրանց հետ ունեցավ մտերմական գրույց ինչպես նրանց առօրյա կյանքի, սիրյուրբահայ հասարակական կյանքի, այնպես էլ Մայր Աթոռում ձեռնարկված և վաղուց արդեն ընթացքի մեջ դրված շինարարական, կազմակերպչական, կրթական միջոցառումների մասին: Բարեպաշտ այցելուները հոգեկան բարձր խանդավառությամբ լսեցին Հայոց Հայրապետի եկեղեցաշին և ազգօգուտ ծրագրերի մասին:

Ընդունելությունից հետո հյուրերը հրաժեշտ առին Վեհափառ Հայրապետից նրա Ս. Աջր համբուրելով և մեկնեցին իրենց ուխտը լիովի կատարած և Ս. Էջմիածինը տեսնելու իրենց տարիների երազը լավագույն կերպով իրագործված:

Երջանիկ վերադարձ մեր թանկագին հյուրերին:

Սեֆեմբերի 12-ին ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ այցելության եկավ Ֆրանսիայի նախկին Վարչապետ, ռազիկալ սոցիալիստների կուսակցության ղեկավար պ. Էդգար Ֆորը: Մեծահարգ հյուրին ընկերակցում էին Հայաստանի կառավարության պատասխանատու անդամներ, ինչպես և Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին կից Հայ Սկեղեզու գործերի խորհրդի նախագահ պ. Լ. Գրիգորյանը:

Հյուրերին ընդունեց գերաշնորհ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը:

Պ. Էդգար Ֆորը իր տիկնոջ և ուղեկիցների հետ եղավ Մայր Տաճարում և Տաճարին կից եկեղեցա-հնագիտական թանգարանում: Նա բարձր գնահատեց հայկական ճարտարապետության այս հրաշալի կոթողը և նրա մանրանկարչական արվեստը: Ապա հյուրերը առաջնորդվեցին Վեհարան: Վեհափառ Հայրապետը ողջունեց հյուրերին և բարի գալուստ մաղթեց: Պ. Էդգար Ֆորը պատասխանեց Վեհափառ Հայրապետի ողջունի խոսքերին և իր գոհունակությունը հայտնեց ընծայված ղեկեղեղի պատեհությունների ճամար, որոնց առթիվ ինքը այնքան գեղեցիկ տպավորություններ և ապրումներ է ունենում ինչպես ամբողջ Սովետական Միության իր այցելած քաղաքներից, այնպես էլ Հայաս-

տանից և Ս. Էջմիածնից ու Նորին Ս. Օծու-
թյուն Վեհափառ Հայրապետից: Նա խոսեց
խանդավառությամբ հայ ժողովրդի ստեղծա-
գործ կարողությունների, մեծարժեք մշա-
կույթի և արվեստի մասին, հիշատակեց հայ
ժողովրդի պատմության անցյալի տխուր
էջերը և շեշտեց հայ ժողովրդի ղգացմունք-
ների ամենատիրականը՝ ապրելու և ստեղ-
ծագործելու վսեմ ցանկությունը և կամքը,
վճռակամությունը: Պ. Էզզար Ֆորթի ստացած
ուպավորությունները Ս. Էջմիածնից ավելի
բան խանդավառ ու ղեկեղիկ էին: Հատկա-
պես Մայր Տաճարի ճարտարապետությունն
ու մանրանկարչությունը նրա վրա թողել էին
խորունկ և անջնջելի տպավորություն:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը նորից
խոսք անելով, անդրադարձավ հայ և ֆրանսի-
ական ժողովուրդների դարավոր ու պատ-
մական մշակութային և այլ կապերի մասին,
ընդգծեց այդ կապերի փոխադարձ օգտակա-
րությունը երկու ժողովուրդների համար: Վե-
հափառ Հայրապետը Իր զոհունակությունը
հայտնեց ֆրանսիական բարեխնամ կառա-
վարությանը, որը պատշաճ հարգանքով ըն-
դունելով Իրեն, ավելց բոլոր դյուրությունները
Իր առաքելությունը կատարելու համար:
Ապա Վեհափառ Հայրապետն ու պ. Էզզար
Ֆորթ ունեցան մտերիմ, ջերմ զրույց:

Հյուրերը հյուրասիրվեցին Հայաստանի
կոնյակով, բաղջրեղեններով և մրգերով:

Պ. Էզզար Ֆորթ իր տպավորությունները
արձանագրեց պատվո հյուրերի ոսկյա մատ-
յանում:

Հյուրերը մեկնեցին խոր զոհունակությամբ
և լավագույն հիշատակներով Ս. Էջմիածնից
և անձամբ Նորին Ս. Օծություն Վեհափառ
հայրապետից:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 12-ԻՆ ՄԵԿՆԵՅԻՆ ամերի-
կահայ ուխտավորները: Օդանավակայանը
լեցուն էր ճանապարհողների հոժ քաղմու-
թյամբ: Մանր ու խորն էր և՛ մեկնողների, և՛
ճանապարհողների հուղձուկը: Երջանիկ
հանդիպման պահից հետո, այժմ հասել էր
մեկնման արտում պահը: Արտառուչ էին ող-
ջերթի գրկախառնումները: Ուխտավորները,
որոնք մեկնեցին ամոռանալի հիշատակնե-
րով և տպավորություններով Ս. Էջմիածնից,
Վեհափառ Հայրապետից և իրենց հարազատ-
ներից, մի ցանկություն միայն ունեին՝ նորից
գալ ու ընդմիշտ մնալ Հայրենի Հողի վրա:
Ս. Էջմիածնի հովանու տակ:

Մեկնումի վերջին արտառուչ թուպներն
էին: Ինքնաթիռը բարձրացավ դեպի երկինք
և ամերիկահայ ուխտավորների առաջին
խումբը վերադարձավ իր հեռավոր տունը:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 16-ԻՆ, ԽԱՉՎԵՐԱՅԻ ՏՈՆԻՆ,
կիրակի օրը, հանդիսավոր սուրբ զատարակ
ճատուցվեց Մայր Տաճարում: Ներկա էր հա-
վատացյալների հսկա քաղմություն: Պատա-
րագիրն էր դերաշնորհ Տ. Սահակ կախիկ-
պոս Տեր-Հովհաննիսյանը: Արթուրան հայրը
իր քարոզի մեջ խոսեց օրվա խորհրդի պատ-
մական ու հոգևոր նշանակության մասին և
շեշտեց Ս. Խաչի ուժն ու նրա դրույթունը
բրիտանոնեական հավատի զորացման հա-
մար:

Պատարագին ներկա էր բուլղարահայ ուխ-
տավորների մեծ խումբը: Ուխտավորները
ջերմեռանդությամբ և երկյուղածորեն աղ-
թում էին և ունկնդրում սուրբ պատարագի
հոգեղմայլ երգեցողությունը:

Սուրբ պատարագին ներկա էր նաև Վեհա-
փառ Հայրապետը:

Բարեպաշտ ուխտավորները սուրբ պատա-
րագի ավարտվելուց հետո եղան թանդարա-
նում և ապա առաջնորդվեցին Վեհարան, որ-
տեղ նրանց ընդունեց Վեհափառ Հայրապե-
տը, և բարի զրույտս մաղթեց նրանց ի ղեմն
բուլղարահայերի: Ուխտավորներից շատերի
հետ Վեհափառ Հայրապետը անձնական ծա-
նոթություն էլ ուներ: Զերմ ու սրտազին
զրույցի ժամանակ հյուրերը արտահայտեցին
իրենց սերն ու նվիրվածությունը դեպի Ս.
Էջմիածինն ու դեպի Վեհափառ Հայրապետը:
Նորին Ս. Օծությունը խորապես հուղձված
սրտառուչ այս վերաբերմունքից, Իր զոհու-
նակությունը հայտնեց և հրեմխնքով խոսեց
բուլղարահայ ղաղութի աղղալին և եկեղեցա-
կան կյանքի կաղմակերպվածության, եկեղե-
ցասիրության, հայրենասիրության մասին ու
բարեմաղթություններ արեց հայ և բուլղար
ժողովուրդների բարեկամության համար:

Ուխտավորները մեծապես հետաքրքրվե-
ցին Մայր Աթոռի, միաբանության, Շեմարա-
նի ուսանողության առօրյա կյանքով և խան-
դավառվեցին Վեհափառ Հայրապետի ծրա-
գրերով: Վերջում նրանք ստացան Վեհափառ
Հայրապետի օրհնություններ և համբուրե-
լով Նորին Ս. Օծության Ս. Աջր, զոհունակու-
թյամբ և մխիթարված մերադարձան Երևան:
Երեկոյան վանքի բակում տեղի ունեցավ
Ս. Խաչի հանդիսավոր ԸՆԴՀԱՍՏԱՄԱՆ-Ի Թա-
փորը Մայր Տաճարի շուրթը, ժողովրդի խուռն
բաղմության ներկատությամբ: Եկեղեցական
արարողություններին նախագահում էր Վե-
հափառ Հայրապետը:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 19-ԻՑ 20-Ը Մայր Աթոռում
հյուր եղավ ամերիկահայ Եկարիչ պ. Ամա-
տունին: Պ. Ամատունին ներկայացավ Վեհա-

փառ-Հայրապետին, ծանոթացավ Մայր Աթո-
սի կյանքին, եղավ Ս. Գայանե, Ս. Հոսիսիմե
և Ս. Շողակաթ վանքերում և յուզաներկով
նկարեց մեր մի շարք վանքերը: Նա շատ գո-
մնաց իր այցելությունից և մեկնելիս ասիտ-
սանք հայտնեց, որ ավելի ժամանակով վան-
քում մնալու հնարավորություն չուներ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 23-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԹՐԸ, Մայր
Աթոս այցելության եկավ Մայր Հայրենիքի,
Սովետական Միության և արտասահմանյան
մի շարք երկրների դիտնականների խումբը,
որը Հայաստան էր ժամանել մասնակցելու
համար Բյուրականի աստղադիտարանի հան-
դիսավոր բացմանն ու աստղաբաշխության
վերաբերյալ կայանալիք խորհրդակցություն-
ներին: Հյուրերը ներկա եղան պատարագի
արարողությանը, ասլա այցելեցին Մայր
Աթոսի թանգարանը, որտեղ նրանց ընկերա-
ցավ գերաշնորհ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-
Հովհաննիսյանը և մանրամասնորեն ծանո-
թացրեց Մայր Տաճարի ճարտարապետական
ստանձնահատկություններին:

Հյուրերը լավագույն տպավորությամբ և
զոհունակությամբ վերադարձան մայրաքա-
ղաք:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 24-ԻՆ ԸՆՆՅՐ ԱՅՈՂԻ այցե-
լեցին Արևանի պետական օպերայի մի խումբ

արվեստագետներ: Մայր Տաճարում լինելուց
հետո, վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց
ընդունել նրանց վեհարանում և զրուցել
նրանց հետ, հետաքրքրվեց նրանց արվեստի
վերաբերյալ ստեղծագործական աշխատանք-
ների հաջողություններով և հետագա ծրագրե-
րով: Արվեստագետները հաճույքով լսեցին
վեհափառ Հայրապետի զնահատության և
բաշխարհության խոսքը և կարծիքը իրենց
կրթչտական, կատարողական, բեմահար-
գարման արվեստի և բեմադրական կարողու-
թյանը մասին:

Արվեստագետները զոհունակությամբ և
շնորհակալությամբ հրաժեշտ առին վեհա-
փառ Հայրապետից:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 25-ԻՆ Ս. ԷԶՄԻԱՍԻՆ այցե-
լության եկավ Սովետական Միության կա-
նանց հակադաշխատական կոմիտեի հրավե-
րով Սովետական Միություն և Մայր Հայրե-
նիք ժամանած զանազան երկրների կանանց
պատվիրակությունը: Հյուրերին ընդունեց
գերաշնորհ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-
Հովհաննիսյանը: Պատվիրակությունը այցե-
լեց Մայր Տաճարը, ծանոթացավ եկեղեցա-
հնագիտական թանգարանին, դիտեց վերս-
նորոգչական և մարմարապատման աշխա-
տանքները և մեկնեց Հոկտեմբերյան՝ այցե-
լելու և ծանոթանալու կոլտնտեսական կյան-
քին:

